

[Formanden]

Statsministeren har meddelt mig, at han ønsker uden for dagsordenen at fremsætte en udtalelse i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 3.

Udtalelse af særlig karakter af statsministeren:

Statsministeren (Poul Schlüter):

Ved afslutningen af forespørgselsdebatten den 14. april udtrykte jeg dyb bekymring over den situation, der opstod med vedtagelsen af det socialdemokratiske dagsordensforslag om udenlandske orlogsfartøjers anløb af danske havne. Det skyldtes frygt for, at Danmark med dette skridt reelt ville isolere sig fra sine NATO-allierede.

Den socialdemokratiske dagsorden gik således væsentligt videre end den ordning, som er gældende i Norge. Det er særlig betænkeligt, da Norge også er medlem af NATO og i øvrigt fører den samme atomvåbenpolitik som Danmark.

En efterlevelse af den socialdemokratiske dagsorden ville indebære en nærliggende risiko for aflysning af allierede flådeøvelser i danske farvande. Det ville betyde, at vi og vore allierede ikke kunne gennemføre øvelser med henblik på forstærkning af Danmark. Herved ville de forstærkningsaftaler, som forsvaret af Danmark er så afhængigt af, blive bragt i fare.

Jeg tilkendegav derfor, at regeringen nøje ville undersøge og orientere sig om, hvilke konsekvenser vore allierede eventuelt ville drage af dagsordenen, og at regeringen, når disse undersøgelser og overvejelser var tilendebragt, ville redegøre for den konklusion, der burde drages heraf.

Vore allieredes reaktioner har været hurtige og alvorlige. Det gælder særligt for de lande, som i henhold til forstærkningsplanlægningen i første række skal komme os til hjælp, hvis vi skulle få behov derfor.

Allerede før vedtagelsen af Folketingets dagsorden den 14. april meddelte den britiske regering, at hvis en dagsorden skulle blive vedtaget, som ville gøre det umuligt for Storbritannien at fortsætte med flådebesøg i Danmark, ville Storbritannien være ude af stand til at afholde øvelser med de britiske forstærkningsstyrker til Danmark.

Dagen efter folketingsdebatten udsendte USA's udenrigsminister en udtalelse, hvori han bl.a. understregede, at en gennemførelse af Folketingets dagsorden på en måde, som ikke var i overensstemmelse med den politik, der går ud på hverken at bekræfte eller at afkræfte tilstedeværelsen af atomvåben på amerikanske krigsskibe, ville få yderst alvorlige konsekvenser for det dansk-amerikanske forsvarssamarbejde.

Den alvor, hvormed man ser på sagen i NATO, understreges af den kendsgerning, at Folketingets dagsorden blev drøftet allerede fredag i NATO's råd, og at disse drøftelser vil fortsætte i indeværende uge. Fredag udsendte NATO's generalsekretær en erklæring, hvori han understreger, at såfremt Folketingets dagsorden måtte blive gennemført på en sådan måde, at den brød med alliancens forsvarsinteresser, ville det få yderst alvorlige konsekvenser.

Endelig føler jeg det nødvendigt at fremhæve den norske holdning til den problemstilling, vi drøftede i Folketinget i torsdags. Den norske regering har gjort det helt klart, at den ikke har til hensigt at ændre den hidtidige norske ordning, som vi også er rede til at indføre i Danmark, og som var sigtet med regeringens dagsordensforslag.

Igennem de senere år har regeringen måttet acceptere en række sikkerhedspolitiske dagsordener, som efter vor opfattelse skridt for skridt har tjent til at fjerne os fra alliancesammenholdet. Til trods herfor har regeringen håbet, at vi kunne få genskabt den brede enighed om Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik, som har været gældende siden vor tilslutning til NATO. Forudsætningen herfor har imidlertid været, at vi vurderede det således, at disse dagsordener ikke afgørende forringede den sikkerhed, som vort medlemskab af NATO skal give os.

Den eneste slutning, regeringen kan komme til efter disse dages undersøgelser og overvejelser, er imidlertid, at med dagsordenen af 14. april 1988 overskrides den grænse, hvor vort fulde NATO-medlemskab bringes i fare.

Under disse omstændigheder finder vi det nødvendigt, at vælgerne får lejlighed til at tage stilling til Danmarks fortsatte fulde NATO-medlemskab.

Jeg vil derfor indstille til Hendes Majestæt Dronningen, at der udskrives nyvalg til Folketinget til afholdelse tirsdag den 10. maj 1988.